

Vědecký výbor veterinární

Klasifikace:	Draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Oponovaný draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Finální dokument	X	<i>Pro oficiální použití</i>
	Deklasifikovaný dokument		<i>Pro veřejné použití</i>

Název dokumentu:

**Zpráva
o činnosti Vědeckého výboru veterinárního
v roce 2018**

Poznámka:

Předkládá: RNDr. Miroslav Machala, CSc., předseda Vědeckého výboru veterinárního

**Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 296/70, 621 00,
Brno**

tel +420 533 331 111, fax 541 211 229, URL: <http://www.vri.cz>

Vědecký výbor veterinární (Výbor) byl ustanoven při Výzkumném ústavu veterinárního lékařství, v.v.i. v souladu s usnesením vlády č. 1320/2001 ke „Strategii zajištění bezpečnosti (nezávadnosti) potravin v ČR“ v červenci 2002. Činnost Výboru je od roku 2016 prováděna na základě Smlouvy o dílo č.573-2016-18111.

Výbor v roce 2018 pracoval podle schváleného plánu činnosti. Odborná činnost členů Výboru i externích odborníků, kteří byli přizváni k plnění úkolů, byla soustředěna na zpracování a projednání studií a stanoviska z oblastí úzce spojených s problematikou zdraví zvířat, pohody zvířat, zoonóz, hygieny provozu, nezávadnosti živočišných produktů a krmiv.

Výbor pracoval v roce 2018 ve složení:

RNDr. Miroslav Machala, CSc., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, předseda Výboru

MVDr. Ivana Koláčková, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, tajemnice Výboru

MVDr. Pavel Alexa, CSc., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, člen Výboru

Doc. MVDr. Jan Bardoň, Ph.D., MBA, Státní veterinární ústav Olomouc, Jakoubka ze Stříbra č. 1, 779 00 Olomouc, člen Výboru

MVDr. Radomír Belza, Státní veterinární správa ČR, Slezská 7, 120 56 Praha 2, člen Výboru

Prof. MVDr. Ing. Petr Doležal, CSc., Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, člen Výboru

Prof. MVDr. Alfréd Hera, CSc., Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, člen Výboru

MVDr. Václav Jordán, Agris, spol. s.r.o. Medlov, Medlov 175, 664 66 Němčičky u Židlochovic, člen Výboru

Doc. MVDr. Renáta Karpíšková, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, členka Výboru

Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, člen Výboru

MVDr. Ivan Pšikal, CSc., Dyntec s.r.o. Pražská 328, 411 55 Terezín, člen Výboru

MVDr. Eva Renčová, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno, členka Výboru

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, člen Výboru

prof. MVDr. Lenka Vorlová, PhD., Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, členka Výboru

V roce 2018 se uskutečnila dvě řádná zasedání Výboru, a to v dubnu a listopadu. Na listopadovém zasedání bylo projednáno a obhájeno 5 odborných studií, jejichž zpracování bylo schváleno na předchozím zasedání Výboru.

Členové Výboru se na obou zasedáních sešli v nadpoloviční většině a Výbor byl tudíž usnášeníschopný. Ostatní členové, kteří se nemohli zúčastnit jednání, se vždy předem řádně omluvili.

V roce 2018 bylo zpracováno jedno stanovisko:

Náhrada ATB přírodními preparáty – (MVDr. Jana Paulová, CSc., doc. PharmDr. Karel Šmejkal, Ph.D.).

Zápisy ze zasedání byly zaslány Odboru bezpečnosti potravin MZe ČR MVDr. Vladimíru Brychtovi.

Kromě pravidelných zasedání se aktuální problémy řešily prostřednictvím elektronické pošty a osobně.

1. Odborná činnost výboru

Odborná činnost Výboru byla v roce 2018 zaměřena zejména na zpracování a projednání pěti studií v problematice úzce spojené s bezpečností potravin a krmiv.

1.1. Odborné studie

1.1.1. Lány P., Zendulková D., Tesa K., Pospíšil Z. Výskyt protilátek proti vybraným infekcím prasat v sérech divokých prasat z pohledu možných epizootologických souvislostí.

Oponent: MVDr. Petr Šatrán, Ph.D.

Celkem 104 sér divokých prasat, odlovených v roce 2018 ve 12 moravských okresech, bylo vyšetřeno na přítomnost protilátek metodami indirect ELISA proti virům respiračního a reprodukčního syndromu prasat (PRRS) a parvoviroze prasat (PPV), metodou blocking

ELISA proti virům transmisivní gastroenteritidě prasat (TGE) a respiračnímu koronaviru prasat (PRC); a hemaglutinačně inhibičním testem s viry influenza prasat (SI) subtypů H1N1. Výsledné nálezy protilátek v rozmezí dle sledovaných okresů 0 % až 43 %, průměrně 6,7 %; 0 % - 100 %, průměrně 78,8 %; 0 %; 0 %; a 0 % až 20 %, průměrně 2,9 % korelují s nálezy v evropských zemích. Nepodařily se prokázat souvislosti mezi koncentracemi chovů prasat a výskytem protilátek proti jednotlivým nálezům. Možnost přenosu PRRSV z divokých prasat na domácí je pro častější výskyt PRRS u domácích prasat nepravděpodobný. Vzhledem k velmi vysokému rozšíření PPV v chovech našich prasat představuje nebezpečí přenosu PPV od divokých prasat malé riziko. Možnost přenosu TGEV nebo PRCV na domácí prasata je nepravděpodobná. Přenos influenzy prasat do chovů domácích prasat je pro velký rozdíl v jejich výskytu nepravděpodobný. Pro detekci možných kontaktů domácích prasat a divokých prasat z důvodů nedostatečné biosekurity navrhujeme sledování výskytu protilátek v sérech divokých prasat proti virům PRRS, SI a PRC.

1.1.2. Hera A., Vernerová E., Billová V. Současný pohled na používání VLP na bázi ivermectinu u spárkaté zvěře.

Oponent: Prof. MVDr. Augustin Buš, CSc.

V současné době jsou parazitární onemocnění volně žijící zvěře nadále významným problémem při hodnocení zdravotního stavu zvěře včetně dopadu těchto onemocnění na pohodu zvířat i bezpečnost potravin.

Cílem studie je sledování základních vlastností VLP na bázi ivermectinu v léčbě endo a ektoparazitóz u spárkaté zvěře s ohledem na jejich bezpečnost a účinnost při využití aplikační formy perorálního prášku do krmiva.

Náročnost aplikace formou zamíchání léčivého přípravku do krmiva u volně žijících zvířat vyžaduje speciální požadavky na zajištění příjmu krmiva a následně aplikací léčebné dávky. V důsledku těchto požadavků je třeba sledovat příjem krmiva, jeho účinnost a snášenlivost i s ohledem na příp. nárůst rezistence a výskyt možných vedlejších účinků.

Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře bude probíhat v souladu s pokynem SVS „Metodika kontroly zdraví zvířat pro r. 2018“.

1.1.3. Krčmář P., Renčová E. Kvantitatívny stanovení vybraných alergenních proteinů vaječného kura domácího (*Gallus gallus*) v těstovinách metodou LC/MS/MS.

Oponent: Prof. Ing. Alžběta Jarošová, Ph. D.

Byla vypracována metoda LC-MS/MS pro kvantitativní stanovení hlavních alergenů vaječného bílku (ovalbuminu, ovotransferrinu, lysozymu), a vaječného žloutku (apovitelleninu a vitellogeninu) pomocí izotopově značených peptidových markerů. Bylo nalezeno 11 nových vhodných sekvencí peptidových markerů. Metodu je však nutné ještě dále ověřit na větším počtu vzorků potravin a určit limit detekce. Předpokládáme, že metodu bude možné po dalším ověření a validaci využít pro kontrolní účely dozorových orgánů, a to nejen pro stanovení alergenů, ale i v oblasti falšování potravin.

1.1.4. Vorlová L., Tkáč M., Procházková M. Metodické a související aspekty diastázy v medu.

Oponent: Prof. Ing. Alžběta Jarošová, Ph. D.

Vzhľadom na použitie metódy Phadebas zo strany kontrolných orgánov, prihliadnuc k skutočnosti, že aktivita diastázy je jedným z najčastejšie nedodržaných leislativníc parametrov medu v Českej republike a rovnako prihliadnuc k prípadne rôznej odozve metód na cudziu α -amylázu v mede, štúdia ponúka komplexný prístup k stanoveniu aktivity diastázy v mede, spočívajúci v testovaní aktivity diastázy medov od včelárov aj medov z tržnej siete, v rôznych úrovniach aktivity, metódami široko dostupnými a novými. Testované metódy stanovenia aktivity diastázy zahŕňali ako metódy „klasické“ – Schade a AOAC, tak aj metódy „moderné“ tabletové – Phadebas a Amylazyme. U testovaných metód boli sledované rozdiely v stanovených aktivitách, ich vzájomná korelácia, správnosťou a ako reagujú na prídavok cudzej α -amylázy (*Aspergillus oryzae*) do medu. Metódy na stanovenie prirodzenej amylázy v mede reagovali na cudziu amylázu, ich reakcia závisela od testovanej úrovne aktivity a vo väčšine prípadov sa cudzia amyláza prejavila vyššou stanovenou aktivitou. Rôznu odozvu metód je potenciálne možné použiť na predikciu falšovania medu prídavkom cudzej α -amylázy. Konkrétne u medov z tržnej siete, paralelné stanovenie metódou Phadebas a metódou Amylazyme.

V štúdií bolo testované využitie techniky MALDI-TOF MS, ktorá predstavuje nový prístup k detekcii prirodzenej i cudzej amylázy v mede. Technika MALDI-TOF MS je veľmi jednoduchá, rýchla a ukázala sa ako veľmi vhodná pre detekciu α -amylázy prítomnej vo vzorkách medov a spolu s využitím ďalších popísaných metód pre stanovenie aktivity α -amylázy, by získané dáta mohli byť veľmi dobrým ukazovateľom falšovania medov.

1.1.5. Večerek V., Semerád Z., Voslářová E. Zdraví a pohoda prasat z pohledu nálezů při porážení na jatkách v České republice.

Oponent: Doc. MVDr. Josef Kameník, CSc., MBA

Zabývali jsme se úrovní zdraví a pohody prasat (prasat ve výkrmu, prasnic a selat) přepravovaných na porážku v České republice. Hodnotili jsme zdraví a pohodu zvířat na základě poznatků získaných v rámci veterinární prohlídky prasat na jatkách v České republice poražených v období let 2010 až 2017.

Celkově lze konstatovat, že úroveň zdraví a s ním související pohody prasat se na základě posouzení nálezů z jatek ukázala rozdílná v porovnání kategorií prasat ve výkrmu, prasnic a selat. Nejhorší je u selat, následuje u prasnic a nejlépe může být hodnocena u prasat ve výkrmu, přičemž dlouhodobý trend vývoje je do určité míry příznivý pro prasata ve výkrmu, u prasnic pozitivní trend není průkazný a u selat je trend vývoje negativní. Vysoké jsou zejména nálezy na plicích, ledvinách, játrech a slezině, u prasnic navíc také na pohlavních orgánech a u selat navíc na srdci. Z nálezů na těle a končetinách lze dovést, že zdaleka nedosahují takové četnosti jako nálezy na orgánech, nicméně jejich výskyt lze snížit úpravami v technologii chovu, přepravy a zacházení se zvířaty a také zde existují rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi. Převážná část nálezů na orgánech i částech těl je chronického charakteru. V počtech nálezů technologického poškození dominují nálezy zahlcení plic, u prasnic byly zaznamenány také počty nedostatečného vykvrvení. Je zřejmé, že existuje výrazný prostor pro zlepšování úrovně zdraví a pohody u jednotlivých kategorií prasat tak, aby také potvrzení vyšší úrovně zdraví a pohody potvrzovaly nálezy zjišťované při veterinární prohlídce prasat na jatkách.

2. Náklady na činnost VVV v roce 2018

Přímé náklady	
mzda tajemnice	36.000,00
ostatní osobní náklady (odměny členům, oponentům studií,..)	94.600,00
náklady na studie celkem	268.000,00
ostatní náklady (cestovné, zasedání, kancelářské potřeby)	20.822,00
ad – hoc výstupy	9.000,00
Nepřímé náklady	
Režie ústavu (15%)	75.603,00
Náklady bez DPH	504 025,00
DPH (21%)	105 845,00
Celkové náklady	609 871,00

Z položky osobní náklady byly čerpány prostředky za účast členů na zasedáních, odměny oponentům studií, odměny zpracovatelům stanovisek, odměna předsedovi VVV, mzda a odměna tajemníka a odměna pracovníkům, kteří zajišťovali dílčí úkoly pro VVV.

Byly realizovány 2 zasedání Výboru ve dnech 11. 4. 2018 a 21. 11. 2018 (celkem dvě zasedání).

Byly čerpány náklady na studie na základě uzavřených smluv s institucemi externích řešitelů (vypracováno celkem pět studií).

Bylo vypracováno pět oponentských posudků ke studiím.

Bylo zpracováno jedno stanovisko pro MZe ČR.

Byly čerpány náklady na cestovné (EFSA - Emerging Risks Exchange Network, Koordinační skupina VV).

Byly čerpány náklady na zasedání VVV (občerstvení)

Byly čerpány ostatní přímé náklady (kancelářské potřeby).

Náklady na režii ústavu (energie – stálá kancelář VVV + zasedací místnosti)

Celkové náklady dosáhly částky,-Kč

Zprávu předkládá:

RNDr. Miroslav Machala, CSc.

předseda Vědeckého výboru veterinárního

Brno, 23. 11. 2018